

grappen meer cadeau krijgen. Maar hij moet ons niet langer ophouden. Hij moet niet ridderbossiaansche vragen stellen, b.v. hoe K. S. het verband stelt van de kinderen met de kerk die wij belijden. Die vraag is voor mij geen vraag meer: die staat in catechismus antw. 74 beantwoord: hun komen de beloften toe, en dus ook de doop. Maar weet u wat 't ongeluk is? Dr Bos heeft zich vergalopperd in betrekking tot de QUALITEIT der kinderen; en dan wordt hij aangevallen; en dan gaat hij boos doen, en zegt: praat nou toch eens over het VERBAND!!! Neen, dr Bos, praat u niet meer dan God u laat weten over hun QUALITEIT. Houd uw formules in de portefeuille, en leer uw volk weer eens danken over de genade Gods in de vrijmaking van de kerk en laat degenen die uw broeders hebben verkocht, niet langer met uw hulp de ooren stoppen voor den plicht, om zich van zonden dadelijk vrij te maken zonder te wachten op oosterbeekse kunstformules, die net doen alsof men de zaak sanceren kan door zelf te leggen op een plek waar het mes niet gesneden heeft.

K. S.

Nieuw Oosterbeeksch palliatief (I)

Onder „Perschouw“ werd in ons nummer van 18 December opgenomen een tental „stellingen“ betreffende art. 31 der K.O. van de hand van Dr F. L. Bos en Dr E. G. van Teylingen.

Een nieuwe vrucht van Oosterbeek, op een afstand schijnbaar gaaf, voor wien haar nauwkeurig bekijkt, vol wormsteek. Een nieuw brouwsel naar Oosterbeeksch recept: zóóveel deelen „vrijmaking“, zóóveel deelen „synodocratie“, men moet wat geven en nemen. Vóór Oosterbeek was het motto: eerst schuldbelijdenis, vóór alle dingen schuldbelijdenis! maar in Oosterbeek bleek dit vooreerst een memorie-post te zijn: vóór éerst kwam iets anders: praten, praten, het „kerkelijk gesprek“, waarbij de schuld werd omgezet in een aantal eventueele „schuldjes“ die eerlijk verdeeld werden: U wat en ik wat.

Wat ons in de „tien stellingen“ geboden wordt, is een palliatief. Een middel, dat voor een oogenblik de pijn stilt, tot bedaren brengt. De gewaarwording: ik ben er van af. Prachtig. Een oplossing. Voorbij is de kerkelijke ellende. Maar even later blijkt de kwaal allerminst weggenomen. De ziekte is niet aangetast. Integendeel: ze werkte ook onder het palliatief dóór. Van genezing is geen sprake. En straks blijkt men dieper in de ellende te zitten dan ooit.

Of ik dan geen waardeering heb voor de in de „tien stellingen“ ondernomen poging om tot overeenstemming te geraken?

Neen.

En ik wil het heel hard en heel scherp herhalen: ik acht pogingen als in genoemde „stellingen“ ondernomen funest. Ze dreigen onze wist in de vrijmaking verloren te doen gaan. Ze dreigen ons van den zegen, door God ons in de vrijmaking geschonken, te berooven.

Na zulk een scherp vonnis plegen de tongen los te komen. Vóór en tegen. Van de zijde van hen, die voor „liefde“ en „eenheid“ ijveren, vaak lang niet malsch. Inconsequent? Ieder kenne, naar het Woord Gods, zijn plicht en zijn verantwoordelijkheid.

Dezer dagen moet ik nog al eens denken aan twee mannen uit verschillende eeuw: aan Dr A. Kuyper en aan Gomar.

Toen Dr Kuyper zich van de Ethischen losmaakte, brak de bui los. Ongehoord! Men moest als geloovige Christenen toch de eenheid bewaren? Tot in de huiskamer toe: maar man, maar vader, moet dat zóó? En dan zulke lieve christenen als onze vriend Gunning! Men moet toch..... enz. Kuyper zei: het moet. En de uitkomst stelde hem in 't gelijk.

Van Gomar is altijd weer in de kerkhistorie getuigd, dat deze „hamer der Arminianen“ zoo hard en stug, zoo driftig en opvliegend was. De Groningsche Professor Ia. van Dijk nam het voor hem op. Hij schreef: „Wie het leven van Gomar in bijzonderheden kent, zal zich niet langer verbazen over zijn drift, maar veeleer daarover dat zijn drift niet grooter, de uitbarsting er van niet veelvuldiger en geweldiger geweest is. Wanneer men in het afgetrokken de vraag stelt hoe men iemand boos kan maken, zóó boos dat zijn bloed, als men pleegt te zeggen, karnemelk wordt, dan kunnen drie werkmate procédés genoemd, natuurlijk niet aanbevolen worden. Men geve allereerst iemand, die voor een ernstige overtuiging uitkomt, te verstaan dat de zaak, die hij voorstaat, heusch niet van zóóveel belang is. Al verder beantwoorde men zijn argumenten niet met tegenargumenten, maar met een honingzoete vermaning tot verdraagzaamheid. Als hij nog niet boos genoeg is, dan verbluffe men hem door de verzekering, dat men het in den grond met hem eens is.“

Is iets wat hierop lijkt, niet overkomen aan hen, die zijn blijven strijden voor het recht der vrijmaking en in haar erkennen en begeerden erkend te zien een reformatie, een terugkeer tot het Woord des Heeren over heel de linie? Aeh, is van den overkant gezegd, waarom U toch zoo druk gemaakt? 't Is waar, er zijn

veel ambtsdragere geschorst of afgezet. Maar blaas dat toch niet op. Een leergeschied? Weineen, een ordemaatregel. Niet van zoo heel veel belang. Kijk maar, juist omdat 't maar een ordemaatregel was, blijven wij U toch noemen broeders! Dag, broeders! — Daarna is van meer dan één zijde gezegd: Ja, zoo is het, broeders! Daarom liefde en vrede en eensgezindheid betrachten. Dat ze één zijn! Daarom toenadering. Praten. En daarom weg met die scherpe toon! O, was die toon toch maar anders, wat zou er veel gewonnen zijn! — En nu komt, zou Prof. Ia. van Dijk zeggen, het derde procédé: Oosterbeek komt ons wijs maken, dat wat ons verdeelt, heusch geen scheiding behoeft te maken: je komt er wel, als je maar dóórpraat! Zooals ook in de „tien stellingen“ naar Oosterbeeksch trant gesuggereerd wordt: We kunnen en zullen elkaar best vinden. 't Is ten slotte een kwestie van formulering! Met één stap is althans wat de kerkrechtelijke kwestie betreft, de afstand overbrugd en zijn we waar we wezen moeten! Hoe miniem blijkt het verschil te zijn!

Wat nu? Moeten we boos worden, 't geen in het geval Gomar bij Prof. Ia. van Dijk zooveel verontschuldiging vond? 't Meen dat steeds geldt: weest toornig, en zondigt niet (het ontbranden in heiligen toorn tegen al wat Gode niet welbehagelijk is). Voorts zegt Prof. van Dijk, een harde uitdrukking van Gomar besprekend, terecht: „De harde woorden raakten harde zaken, d.w.z. vitale belangen“. Wie weet, voor de waarheid te strijden in een tijd, waarin zoo ongeveer alles in den mist wordt gezet, spreke hard en fel. De waarheid eischt het, en zij is het waard. Want gaat het om

LOFZANG VAN SIMEON

Lucas 2: 29—32, 34b, 35b.

Laat Heere, in vrede gaan
uw knecht, dien Ge hebt gedaan
naar 't woord door U gesproken:
mijn oogen zien verblijd
Uw heil, Uw zaligheid
uit Jesse's tronk ontloken.*

Der volk'ren aangezicht
omstraalt dit hemelsch licht.
Het zal ons U verklaren.**
Het heil dat Ge hebt bereid
zal Isrel's heerlijkheid
voor heid'nen openbaren.

God stelt Hem Israël
ten hemel en ter hel,
teersproken wordt dit teeken,
opdat het overleg
van veler hart en weg
aan allen zij gebleken.

* Jes. 11: 1.
** Joh. 1: 18.

ADRIAAN VAN BOVEN.

zaken van minder gewicht? Als Kuyper zich niet scherp had afgezet tegen de Ethischen, de zegen der Doleantie ware goeddeels verloren gegaan. Als Gomar en zijn medestanders zich niet zoo krachtig en fel verzet hadden tegen de Remonstranten, de zegen der reformatie van de 16e eeuw ware goeddeels verloren gegaan. En als de vrijgemaakten mutatis mutandis (dus met alle verschil van tijd en omstandigheden waarin Gomar en Kuyper zich bevonden, ook van personen) zich niet scherp zetten in krachtige taal, die voor geen tweerlei uitleg vatbaar is, tegen alle eenheidsstreven, waardoor waarheid en recht worden gekrenkt, dan dreigt ook bij ons de zegen der vrijmaking verloren te gaan.

Die dreiging is er in de „tien stellingen“. 't Gaat hier om de vraag: wat zal in de Kerk des Heeren uiteindelijk de overhand hebben: de bevoegdheid van de synode (door menschen opgedragen bevoegdheid) of die van de kerkeraden (rechtstreeks dóór God opgedragen bevoegdheid)? Wie heeft het laatste, beslissende woord: de synode of de kerkerad? De stellingen laten zien: de synode. En zoo blijft, bij alle „soepelheid“ tegenover de plaatselijke kerken, in de tien stellingen de synodocratie meester van het terrein.

We zien naar de eerste van de tien stellingen; in vele gevallen zit het verderf „in cauda“ (in den staart); hier zit het „in capite“ (in den kop). Er staat:

„Elke wettige beslissing van een kerkelijke vergadering is als zoodanig bindend, en behoort voor vast en bondig gehouden, d.i. als rechtskrachtig te worden erkend.“

Mitsdien moet worden afgewezen:

a. het z.g. ratificatie-recht der mindere vergaderingen;

b. het recht van de tegen een wettig besluit bezwaarde partij, zich daaraan vooralsnog niet te onderwerpen, of voorloopige opschorting van de uitvoering van of de binding aan het gewraakte besluit te vorderen“.

Dat ziet er zoo op het oog plausibel en alleszins acceptabel uit. Wie zou tegen zulk een stelling bezwaar kunnen maken? Een wettig besluit bindend. En omdat het bindend is, ook als wettig te erkennen. Wilt bindend, ook rechtskrachtig. Daarom mogen de kerkeraden en leden als ze het niet bindend achten, en dat bewijzen, alleen maar zeggen: neen. Verder strekt hun bevoegdheid niet. En je hebt geen recht, aan zulk een bindend, wettig, rechtskrachtig besluit je niet te onderwerpen.

Klopt als een bus? Stellig niet. Want deze voorstelling van zaken zet de dingen totaal in den nevel. Men doet hier dood-nuchter, alsof reeds zonder meer vaststond, dat een bepaald besluit „wettig“ is of niet; conform Schrift en K.O., ja dan neen. Maar daar loopt juist heel artikel 31 over. Hier, in art. 31 is iemand, die zich verongelijkt acht door de uitspraak eener mindere vergadering. Hij beroept zich op een meerdere vergadering. Ja, en als nu de uitspraak van die meerdere vergadering wettig is, zeggen de heeren Dr Bos en Dr van Teylingen, dan..... Ja, wat dan volgt, daar kan een kind mee over oordeelen. Maar dat is juist de vraag: is die uitspraak der meerdere vergadering inderdaad wettig? De Synode zegt: ja. De „verongelijkte(n)“: een kerkerad, een classis, een particuliere synode; één of tien of honderd leden, zeggen: neen.

Wie heeft nu gelijk? De Synode zal zeggen, en blijft zeggen (de geschiedenis bewijst het, ultzonderingen zijn vrijwel imaginair): ja. Conform Schrift en K.O. En de anderen zeggen: neen. Beiden trachten hun standpunt met naar hun meening „deugdelijke argumenten“ te bewijzen. Wat moeten nu de „bezwaarden“ doen? De stelling zegt: is de beslissing wettig, dan geen recht je niet te onderwerpen. Maar daarover loopt toch juist heel het geding? Wat doen we met zulk een onreële, de werkelijkheid niet rakende, studeerkamer-bepaling? Hoe is de feitelijke toestand? Zoo, dat de synode blijft zeggen: Wettig, bindend, rechtskrachtig. En ze zet dóór. En suggereert de wettigheid, binding, rechtskracht, aan de kerkeraden. We hebben pas opnieuw gezien, met welke noodlottige gevolgen.

Dat loopt dus hier op uit dat de synode, zoo ze al niet zegt dat ze een eigen macht bezit als opperbestuur of opperkerkerad, toch weer een eigen macht geldend gaat maken. En wat zijn we dan gevorderd, vergeleken bij den ellendigen toestand, die we in het verleden hebben doorleefd?

P. D.

Lectuur ter verspreiding

Een „Comité tot verspreiding van Gereformeerde Lectuur“ heeft zich gevormd te Kampen. Het wordt hoog tijd, dat de lectuurverspreiding weer ter hand genomen wordt. Pas hebben de predikanten ds Groen van Groningen en ds J. v. Bruggen te Assen, de ééne bij de Hendrik de Cock-Stichting en de ander bij de Kamper Schrijfkamer een preek uitgegeven tegen de valsche eenheidspogingen. En het Kamper Comité heeft zich tot de kerkeraden gewend met een aanbod van twee uitgaven.

Reeds meermalen werd geconstateerd, dat het voor de gereformeerde kerken en haar leden uitermate moeilijk is de boodschap Gods omtrent zijn kerk in de huidige situatie tot de gebonden kerken te laten uitgaan. Boeken als van Dr Schilder en Dr Janssen worden systematisch doodgezweven.

En toch moeten wij blijven getuigen. Of men het hooren wil of niet!

Binnenkort zal verschijnen een boek van Prof. C. Veenhof getiteld: „OM DE UNICA CATHOLICA“. Een boek dat een omwerking en uitwerking biedt van de door hem in De Reformatie gepubliceerde artikelen over: „De Bezwaarden onder en over de synodocratie“.

Nu heeft het Kamper Comité stappen ondernomen om dit boek tegen gereduceerden prijs aan de kerken ter verspreiding te kunnen aanbieden. In dit boek wordt immers de zondige en ellendige situatie, waarin de synodocratische kerken zich tengevolge van leeruitspraken en schorsingen bevinden, op zeer duidelijke wijze belicht. Het kan aan KERKERADEN dit boek, dat een omvang heeft van niet minder dan 450 pagina's, aanbieden voor den zeer lagen prijs van 70 cent per exemplaar. Te bestellen door Kerkeraden!

De afgeleverde exemplaren dienen uitsluitend ter gratis verspreiding, speciaal onder de „synodalen“. Natuurlijk is het ook geoorloofd, dat de kerkeraden een quantum bestemmen b.v. voor verzending naar Indië; voor de uitdeeling onder de leden, welke belijdenis des geloofs zullen afleggen; of met het oog op ander soortgelijk gebruik. Maar de eerste bedoeling waarmede dit boek tegen dezen prijs wordt beschikbaar gesteld is: gratis verspreiding onder de „synodalen“. Minstens 20 exemplaren moeten besteld worden. Bestellingen dienen uitsluitend per giro te geschieden en wel op postrekening No. 525238 ten name van den Heer W. v. d. Kamp, Bovensingel 32 te Kampen. Bestellingen moeten uiterlijk 22 Jan. binnen zijn. Op 22 Januari wordt n.l. de oplaag van de verspreidingseditie van dit boek vastgesteld. En van een herdruk daarvan voor dezen prijs zal nooit meer sprake kunnen zijn!

Het comité hoopt, dat duizenden exemplaren van het boek van Prof. Veenhof door een met zorg uitgevoerde verspreiding bij de „synodalen“ terecht zullen komen. Het is in de huidige kerkelijke situatie misschien noo-

diger dan zelfstandig gemaakte dit boek prijs stellen raden giften Heer

Tevens zeer goed stuk) bez D. v. Dijk leidend w Als d

Aan e

Nu de l om geen lijke verz garnizoen met klem

Vanda nodig er ling over staat en zorging e

De ker nu het li te komer

Hij wil kleiner g onzer mil een afva gen op e Woensda kerk aan begint 's

Br. A. de bespre telijke v toelaten.

Prof. was bij d geestelijk hoopt de

De Ker gend ber deze Con

Voor e Kerkerad conferen mededeel straat 11

En me over te r

Theol

Officie van het door Pro HEERE F e b r u in de Na dat de l HEERE F e b r u zal gesch

In d

Uitera gesteld Lichaam gebied, zaken in

Het e minst be missie w de vier b nisaties.

het M.O. nasia; d Ver. van Midd. Or aren we

Rover (Rapport

„Het alle le rijke t besch ondert van d storen

U ziet werd ge Er wa „werkte minderh een twe